

НАЙЛЕПШЫ ПАДАРУНАК — ГЭТА ЧАС

«АМАЛЬ УВЕСЬ ГАНАРАР ТРАЦІМ НА КНІГІ»

— Вы выбралі для сустрэчы не зусім звычайнае месца — кнігарню-кавярню «Сон Гогаля». Я так разумею, кнігі займаюць важнае месца ў вашым жыцці?

Ганна: Мы жывём у розных дамах.

Злата: І ў кожнай з нас свае кніжныя паліцы на ўсю сцяну.

Ганна: Хоць кнігамі мы часта мяняемся. Адштурхоўваемся ад прачытанага, і ў нас з'яўляюцца новыя песні, спектаклі, цікавыя мерапрыемствы. Бо кнігі — гэта крыніца натхнення.

Злата: Калі мы з Аняй вяртаемся з гастроляў — як правіла, прывозім поўныя чамаданы кніг. У кнігарнях бываем часцей, чым у крамах адзення. Так здараецца, што практычна ўвесь ганарар сыходзіць на кнігі.

Ганна: Лічу, што гэта вельмі разумнае ўкладанне грошай.

— Хто вас натхніў на стварэнне такога новага для нашай краіны кірунку, як бэбі-тэатр?

Ганна: З'яўленне ўласных дзяцей. Усё пачыналася з дамашняга тэатраў. Мы паказвалі спектаклі сваім дочкам, сябрам, у якіх ёсць маленькія дзеці. Калі пачалі паглыбляцца ў тэму, даведаліся пра італьянца Раберта Фрабэці. Ён ужо 30 гадоў прыдумляе спектаклі для гледачоў ад годзіка да трох. Нам са Златай пашанцавала вучыцца ў яго. Спасылку на навучанне ў «Бэбі-лаб» (тэатральная лабараторыя ў Маскве для акцёраў і рэжысёраў, якія хочуць працаваць з маленькімі гледачамі) мне даслала сяброўка. І мы са Златай, не раздумваючы, падалі заяўку. Вучымся там ужо 3 гады...

Злата: І плануем працягваць. Некаторыя думаюць, што тэатр для самых маленькіх немагчымы. Маўляў, у такім узросце нерэальна на доўга ўтрымаць увагу дзіцяці. Мы ж даказваем адваротнае. Нашы 30-хвілінныя спектаклі з задавальненнем глядзяць нават гадавасікі. Усё магчыма, проста трэба адчуваць дзяцей, прыслухоўвацца да іх.

— Чым бэбі-тэатр адрозніваецца ад звычайнага?

Ганна: Сцена тут знаходзіцца на адлегласці выцягнутай рукі. Каб артысты маглі падтрымліваць візуальны кантакт з кожным гледачом.

Злата: Нашы гледачы сядзяць не ў крэслах, а побач з мамамі на падушачках, на ўзроўні падлогі. Бо ў малечы ёсць фізічная патрэба мяняць становішча цела кожныя 2—3 хвіліны. І адчуваць стук мацінага сэрца.

Ганна: Яшчэ наш тэатр можна назваць вельмі далікатным. Тут няма таго, што нечакана можа напужаць: выключанага святла (гэта адзін з асноўных момантаў, чаму пачынаюць плакаць маленькія дзеці ў тэатры), рэзкіх гучных гукаў.

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

ЗВЯЗДА

«ЦУД МОЖНА СТВАРЫЦЬ СА ЗВЫЧАЙНЫХ РЭЧАЎ»

— А што вас збліжае, акрамя любові да кнігі і тэатра? Як вы наогул знайшлі адна адну?

Злата: З Аняй мы пазнаёміліся спачатку завочна. Я была ў захапленні ад яе крэмы «Шарсцяная шафа». І ад майстэрні, дзе яна вучыла іншых рабіць цацкі з воўны. Там было ўсё супер-пупер аформлена: усялякія галінкі, казачныя дрэвы... А я ў гэты час таксама займалася рамесніцтвам, рабіла лялек. Ездзіла па кірмашах. Перад чарговым прапанавала Ані арэндаваць адно месца на дваіх. Там ужо была магчымасць пазнаёміцца бліжэй.

Ганна: Сёння нашаму сумеснаму тэатру ажно 4 гады. Нават не верыцца. Многія думаюць, што мы сёстры. Відаць, з часам сталі падобныя

ці не згодныя, а пасля прыходзяць да кансэнсусу. Чаго ў нас няма, ні ў сем'ях, ні ў «Пацёрках», — дык гэта абывакавасці. Праўда, Аня?

Ганна: І мне гэта вельмі падабаецца.

— Ваш тэатр — выратаванне для мам, якія знаходзяцца ў дэкрэце. Я пару месяцаў таму хадзіла ў філармонію на Брандэнбургскія канцэрты Баха. Дык дзяўчыну са слінгам не пусцілі ў залу, нягледзячы на набыты квіток. Сказалі, што з дзецьмі да трох гадоў наведваць вячэрнія канцэрты нельга.

Злата: Баха, можа, яны ў нас і не пачуюць. Але ў бэбі-тэатры мы стараемся выкарыстоўваць выключна жывую музыку.

Ганна: Узаемадзейненне дзіцячай душы і жывой музыкі — гэта сапраўднае чараўніцтва. Малеча адразу рэагуе на вібрацыю скрыпкі, стук барабана, бо такія гукі ў штодзённым жыцці яна чуе вельмі рэдка.

Сям'я ГЛОТАВЫХ.

нават знешне: мімічныя рэакцыі пераймаем, насы яшчэ больш кірпатыя становяцца. Што нас яшчэ аб'ядноўвае, акрамя агульных інтарэсаў? У Злату, як і ў мяне, вельмі творчы муж.

Злата: Гэта асобы тып сям'і, дзе муж з'яўляецца творчым чалавекам на 150—200%. І Вова, і Лёня не толькі ўдзельнічаюць у нашых спектаклях, але і, калі трэба, пачаюць дапамагаць з дэкарацыямі (муж Ані — Леанід Паўлёнак іграе ў музычным гурце «Нагуаль», муж Златы — Уладзімір Глотай — акцёр драматычнага тэатра імя Горкага).

— Наколькі для вас важная падтрымка мужа?

Ганна: Асабіста для мяне вельмі важная.

Злата: І для мяне. Прычым важна ўсё: парады, дапамога, удзел, ацэнка. Калі ён праз нейкі час кажа: «Ведаеш, а вось там можна было зрабіць вольней», значыць, гэта ў яго засталася, жыве ўнутры. «Пацёркі» таксама яго цікавяць, не менш, чым асноўная работа. І нашы дзеці, якія ва ўсім гэтым «варацца», бачаць, што мама цікавіцца работай мужа, і наадварот. Што яны робяць нешта разам, што яны дзесь-

Злата: Бэбі-тэатр — гэта магчымасць для малечы даведацца штосьці новае пра свет.

— А дачок водзіце на свае спектаклі?

Ганна: Нашы дзеці прысутнічаюць на рэпетыцыях і абмеркаваннях. І глядзяць спектаклі шмат разоў. Псіхалагічна даказана, што паўтарэнне для дзіцяці маленькага ўзросту вельмі карыснае.

Злата: Мая старэйшая дачка з гледача паступова ператвараецца ў крытыка. Цікава, што адзін з той жа спектакль выклікае ў яе розныя адчуванні. Ад «Ах, як было цудоўна!» да «А можа, вам варта было б зрабіць вольней». Для нас гэта меркаванне вельмі карыснае.

Ганна: Дарэчы, старэйшая дачка Златы летась намалаявала лялек-героў для нашага беларускамоўнага спектакля «Стойкі алавяны салдацік».

Злата: Малюнкі Ясны мне вельмі спадабаліся, было цудоўна працаваць з імі.

— Практычна ў кожным вашым спектаклі ёсць частка з майстар-класа. Падчас якога дзеткі пры дапамозе бацькоў ствараюць нешта сваімі рукамі.

Ганна ШАПАШНИКАВА і Леанід ПАЎЛЁНАК з дачушкай Евай.

Ганна: Такім чынам мы хочам натхніць бацькоў, каб яны і дома працягвалі гуляць са сваімі сыночкамі-дочкамі.

Злата: Дзеці гуляюць штодзень, але задача бацькоў зрабіць так, каб гэта гульня была напоўнена сэнсам. Усе хлопчыкі і дзяўчыны ўмеюць прыдумваць, але не заўсёды выкарыстоўваюць гэты навык. Бо, як правіла, атрымліваюць яркія цацкі, якія самі рухаюцца, самі спяваюць. І нікога не трэба расфарбоўваць, агучваць, нічога не трэба рабіць — толькі сядзець і глядзець.

Ганна: А вельмі важна, каб дзіця бачыла, што штось-

І мне захацелася зрабіць штосьці падобнае для беларускіх сем'яў. Сямейныя летнікі — гэта асобы від адпачынку. Дзе дзеці могуць убачыць сваіх бацькоў зусім з іншага боку. Часта чуем ад мам і татаў: «я ўжо і не памятаю, калі я...», «я ніколі не думаю, што ў мяне атрымаецца». Як у любым творчым працэсе адбываецца вельмі шмат адкрыццяў. У тым ліку ў бацькоў датычна саміх сябе. Са з'яўленнем дзяцей важна не страціць сябе, не здрадзіць сваім інтарэсам. Сямейны летнік — гэта, па сутнасці, сюрпрыз для бацькоў і іх дзетак. Для мяне ж гэта магчымасць рэалізаваць свае самыя вар'яцкія ідэі.

Злата: У мяне зусім іншая гісторыя. Я ў летніках прапрацавала з 16 да 26 гадоў. І заўсёды была ваяватай старэйшых атрадаў. Калі Аня вярнулася са Славакіі і прапанавала разам зладзіць сямейны летнік, я падумала: «Гэта не для мяне. Што там з малечай рабіць?» Але трапіла туды аднойчы і разілася гэтай ідэяй. Адзін старэйшы сябар сказаў мне, што любіць дзіця — гэта праводзіць з ім разам час. Думка мне спадабалася. І менавіта сямейны летнік заняў адну з самых рэйтынгавых пазіцый па якасці праведзенага часу, радасці ад яго. Гэта як прагулка з сям'ёй у лес, але не на гадзіну, а на цэлых 10 дзён.

Ганна пабегла на спектакль. А мы са Златай паспелі яшчэ пагаварыць пра мары і пра тое, як стаць для сваіх дзяцей сябрам...

«ДОМ — ГЭТА МЕСЦА, ДЗЕ ТЫ ПАВІНЕН ПАМЫЛЯЦА»

— Нядаўна знаёмая напісала: «Калісьці я думаю, што сям'я — гэта нуда. Цяпер ведаю, што ад мяне штосьці ўтойвалі: сям'я — гэта найлепшае месца на зямлі».

— Для мяне сям'я — гэта што заўгодна, але толькі не нуда. На нуду ў нас проста часу няма. Сям'я для мяне была і застаецца цудоўнай магчымасцю жыць з каханым чалавекам, паставіць у кватэры ўсё, як ты хочаш, падарожнічаць разам. На наступны дзень пасля вяселля мы з мужам з'ехалі працаваць вулічнымі артыстамі ў Францыю. У нас было такое вясельнае падарожжа. Яно працягваецца і дагэтуль. І дзеці таксама былі магчымасцю стаць кімсьці новым, падзяліцца сваім вопытам. Мы, напрыклад, не глядзім

тэлевізар. Бо разумею, што дочкі не будуць успамінаць свой найлепшы дзень пруглагу па гуртках, мы не бегаем па развіваючых секцыях. Калі напачатку мне здавалася, што гэта вельмі важна, то цяпер зразумела, што ўсяму свой час. Мы любім разам штосьці майстраваць з кардону. А таксама глядзець мюзіклы. Зараз Ясне толькі 8 гадоў, але яна настолькі шмат ведае песень адтуль. Мне здаецца, што гэта ўжо будзе бяспечным багажом, нават калі яна потым зацікавіцца космасам. Яшчэ мы фанаты настольных гульніў. Гэта адзін з самых карысных інтарэсаў, на мой погляд.

— На пачатку размовы вы казалі, што збіраеце кнігі пра падлеткаў. Як застацца для сваіх дзяцей сябрам, калі яны вырастуць?

— Я не ведаю дакладнага адказу. А цікаўлюся літаратурай пра падлеткаў, каб самой зразумець, што рабіць праз пару гадоў. Мы нядаўна з Аняй размаўлялі на гэтую тэму, бо збіраемся рабіць спектакль пра дом. Я зразумела, што для мяне дом — месца, дзе ты павінен мець магчымасць памыляцца. Гэта абсалютная зона даверу, дзе разбіты кубак не стане прычынай пакарання. Дома ты ў бяспецы. Таму менавіта тут, дзе цябе прымаюць такім, які ты ёсць, варта ўсё паспрабаваць і пацярпець няўдачу. Напэўна, мне гэта хацелася самой адчуваць у дзяцінстве, таму цяпер дома мы дзелімся не толькі радасцямі і дасягненнямі, але і сваімі страхамі, падтрымліваем адно аднаго. Я думаю, што ўся справа ў даверы. Калі ён ёсць у дзяцінстве, то нікуды не знікне і потым. Спадзяюся, менавіта гэта калісьці і павінна спрацаваць.

— Вы вучыце дзяцей фантазіраваць, марыць. А пра што марыце самі?

— Маю з Аняй адну мару на дваіх. Мы вельмі хочам, каб у нас з'явілася сваё мяшканне для тэатра. Гэта будзе цудоўнае творчае месца для дзетак і іх бацькоў. У нас шмат ідэй. Але калі пачынаеш прыдумляць новыя спектаклі, першая думка: як ты яго перавяжеш, колькі хвілін ты яго будзеш манціраваць. Машына, у якую павінны змясціцца ўсе дэкарацыі, — гэта і ёсць абмежавальнік нашай фантазіі. Калі з'явіцца свой дом, мы зможам зрабіць тое, пра што цяпер толькі марым. І нават больш.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

nadzieja@zviazda.by

17